

**REALITA SOCIÁLNĚ
VYLOUČENÝCH LOKALIT**

STR. 6

**SPOLEČNĚ PROTI RASISMU NA
FOTBALOVÝCH STADIONECH**

STR. 7

**ÍRSKO: AKTUÁLNÍ
ZASTÁVKA KRIZE**

STR. 10

VĚTŠINA LIDÍ STOJÍ ZA ODBORY

**GENERÁLNÍ STÁVKA
MŮŽE ZVÍTĚZIT!**

DESET FALEŠNÝCH A JEDEN SKUTEČNÝ DŮVOD, PROČ ZAVÉST ŠKOLNÉ

REPORT Z AKCE:

V pondělí 15. listopadu se ve velké aule Filozofické fakulty v Praze konala přednáška sociologa Jana Kellera s názvem **Deset falešných a jeden skutečný důvod, proč zavést školné**, po níž následovala debata posluchačů s přednášejícím.

Přednášku organizovala iniciativa ProAlt v rámci studentských akčních dnů k 17. listopadu, během nichž proběhla řada debat, happeningů i demonstrace proti komercializaci vzdělávání, a které pořádala Studentská komora rady vysokých škol ve spolupráci s dalšími organizacemi, kromě ProAltu třeba iniciativou Vzdělání není zboží.

Pondělní přednáška a debata vyvolaly takový zájem, že posluchači zaplnili celou velkou aulu v hlavní budově fakulty, obsadili i balkon, seděli na schodech a postávali u zdí a v uličkách. Jan Keller postupně odmítl deset oblíbených argumentů zastánců zavedení školného, ať už v jeho okamžité či odložené formě. Školné jako nástroj zvýšení kvality vzdělávání či odbourání sociálních bariér pro přístup ke vzdělání, školné jako investice do budoucnosti či motivace ke studiu – tyto časté způsoby argumentace pro zavedení plateb za vysokoškolské vzdělání

Keller vyvracel pohledem na změnu role vysokoškolského vzdělání ve společnosti, za české hranice do zemí, v nichž školné již zavedeno bylo, i dekonstrukcí argumentace českých proponentů školného a jejich kmenového dokumentu, Bílé knihy terciálního vzdělávání, aby prezentoval onen „skutečný důvod“ slibovaný v názvu přednášky – školné jako bankovní produkt.

Přednáška měla být původně debatou mezi Janem Kellerem a Petrem Matějů, vedoucím projektu Bílé knihy, který účast v debatě takového formátu odmítl. Zůstalo tedy jen u Kellera a následných dotazů z publika, které ovšem v převážné míře s Kellerovým přístupem, argumentací i postojem ke školnému sympatizovaly. Záznam celé přednášky včetně následných dotazů bude možné shlédnout také na stránkách www.proalt.cz.

➔ Jana Glivická

AKČNÍ SPOLEK NEZAMĚSTNANÝCH A NOVELA ZÁKONA O ZAMĚSTNANOSTI

Z DOMOVA:

Akční spolek nezaměstnaných (ASN) poslal před projednáváním novely Zákona o zaměstnanosti a sociálních zákonů kritický dopis a také analýzu bodů chystané novely, které se týkají nezaměstnaných, mimo jiné poslancům a senátorům. V dopise a analýze se vyslovil proti tomuto vládnímu návrhu. Na naši poštu odpověděli z politických stran KSČM a ČSSD s tím, že návrh novely nepodporí. Ostatní strany, které jsou v poslanecké sněmovně a senátu, mlčí. Novela i s dalšími asociálními zákony byla schválena. I poté poslal ASN dopis stranám, že schválení nebylo správné a že proti takovýmto zákonům hodláme protestovat.

PROJEDNÁVÁNÍ

Během druhého čtení v poslanecké sněmovně, zrušila koalice arogantně obecnou rozpravu a vyhlásila tzv. Stav legislativní nouze. Právo promluvit měli pouze poslanci s tzv. přednostním právem, a nikoliv všichni poslanci. Ti z levice, kteří toto právo měli, se vůči tomuto zásahu ostře ohradili. I přes odpor levicové opozice schválili poslanci ODS, TOP 09 a strany Věci veřejné asociální zákony, mezi nimiž byla i novela zákona o zaměstnanosti. Vládnoucí strany daly jasně najevo, jak si představují demokracii (kapitalismus). Prosadit za každou cenu, co chtějí, bez ohledu na protesty a potřeby občanů. Předstírajíce, že chtějí snížit zadlužení země, snaží se ožebračit

„obyčejné“ lidi, kteří často dřou nouzi s bídou. Ožebračit ty, kteří na krizi a na zadluženosti země nenesou vinu. Došlápnout si na viníky, na předchozí (i nyní) vlivné politiky, kteří tvrdili, že žádná krize u nás není a nebude a neudělali opatření, která by chránila lidi a státní peníze a kteří se k problematice zaměstnanosti, která je opravdu důležitá a klíčová, stavěli s nezájmem? Dotknout se bohatých, např. vyššími daněmi, odstranění zastropování pojištění, atd.? Bohatí, co jsou tu pro bohaté, jen v chudých penize vidí, jak podivné.

ANALÝZA ASN K NOVELE ZÁKONNÍKU PRÁCE

Vyloučení možnosti souběhu pobírání podpory v nezaměstnanosti a výkonu nekolidujícího zaměstnání (§ 39 odst. 2 písm. d), § 44 odst. 3)

Pokud nezaměstnaný člověk pracuje v tzv. nekolidujícím zaměstnání, uchová si pracovní návyky a zároveň si přivydělává, neboť podpora v nezaměstnanosti je nízká a často nepokrývá ani životní náklady, natož aby z ní nezaměstnaný mohl platit zvýšené výdaje spojené se sháněním nové práce. Možnost přivýdělku a pobírání podpory by měla být zachována i nadále a zároveň postačuje navrhované obnovení povinnosti nezaměstnaného hlásit v předstihu úřadu práce nástup do nekolidujícího zaměstnání. Popisované zneužívání nekolidujícího zaměstnání po dohodě s původním zaměstnavatelem je možné odstranit zákazem výkonu nekolidujícího zaměstnání u posledního zaměstnavatele.

V důvodové zprávě se uvádí, že často dochází ke zneužívání dohod o provedení práce. Současný neuspokojivý stav v této oblasti je výsledkem přílišné liberalizace, neboť nyní je možné tuto dohodu sjednat jen ústně, vyplatit na ni mzdu jakkoliv vysokou, a to vše bez povinnosti zaměstnance i firmy odvést pojistné. Proto je nutné zaměřit se na zákonnou úpravu dohod a nikoli rušit souběh pobírání podpory a přivýdělku.

Poskytování podpory v nezaměstnanosti až po skončení doby, v průběhu které by uchazeči měli být zabezpečeni prostředky z odstupného nebo odchodného (§ 44a),

Odstupné dostává zaměstnanec jedině v případě, že jeho pracovní místo bylo zrušeno. Jedná se o jednorázové odškodnění, které dává firma zaměstnanci za to, že už ho nemůže dále zaměstnávat. Ztráta zaměstnání je velmi těžká životní situace, zvláště v době krize, kdy na jedno volné pracovní místo připadá

podle statistik celorepublikově více než 14 uchazečů, přičemž v mnoha regionech je situace mnohem horší. Proto se domníváme, že poskytovat podporu až po skončení doby, po které by uchazeči byly zabezpečeni z odstupného, je trestem pro ty, kteří přišli o práci, a znamená popření smyslu odstupného jako kompenzace za nezaviněnou ztrátu zaměstnání.

Vedle omezení finančních zdrojů budou uchazeči s odstupným postižení také na svém důchodovém zabezpečení, protože pro tyto uchazeče budou z hlediska důchodového zabezpečení platit stejné podmínky, jako kdyby nepobírali podporu z důvodu vyčerpání podpůrné doby.

Omezení výše podpory v nezaměstnanosti pro uchazeče, kteří ukončí zaměstnání bez vážného důvodu sami nebo po dohodě se zaměstnavatelem (§ 50, odst. 3).

V návrhu zákona je uvedeno, že pokud zaměstnanec ukončí pracovní poměr bez vážného důvodu dohodou nebo výpovědí, sníží se mu podpora v nezaměstnanosti. To znamená trestání za uplatnění svobodné volby povolání zaručené článkem 26 (1) Listiny základních práv a svobod, které zaručuje právo opustit zaměstnání, jež uchazeči nevyhovuje. Důvodová zpráva k tomuto ustanovení nezmiňuje, že příčinou výpovědi nebo ukončení pracovního poměru dohodou je obvykle zhoršení pracovních podmínek (snížení platu, mobbing, diskriminace, přechod na směnný provoz apod.).

Dále se v návrhu zákona uvádí, že podpora nebude krácena tehdy, jestliže

zaměstnanec ukončí pracovní poměr z „vážných osobních důvodů, např. etických, mravních či náboženských nebo z důvodů hodných zvláštního zřetele“. Kdo a podle jakých kritérií bude tyto důvody prakticky posuzovat a jak bude uchazeč dokazovat, že musel odejít ze zaměstnání např. kvůli diskriminaci nebo šikaně? Ochrana před diskriminací je u nás malá, kontrolní orgány neplní svoji funkci a samotný antidiskriminační zákon byl u nás schválen osm let a byl schválen jen díky tomu, že ČR za jeho nepřijetí hrozily sankce EU. Za této situace občané raději ze zaměstnání odejdou dobrovolně, než aby vedli právní spory, na které nemají finanční prostředky a které navíc trvají mnoho let.

V zákoně není zohledněna ani situace občanů, kteří skončí pracovní poměr ve zkušební době. Právě v období po nástupu do zaměstnání dochází ve zvýšené míře k rozvázání pracovního poměru při konfrontaci očekávání zaměstnance a zaměstnavatele. Pro občany pobírající plnou podporu to může znamenat i faktor odrazující je od využití některých možností zaměstnání.

ZÁVĚR ANALÝZY ASN

Pokud budou výše zmíněné návrhy schváleny, dojde k výraznému snížení životní úrovně nezaměstnaných občanů a jejich rodin, kteří už nyní patří ke skupinám, jimž nejvíce hrozí sociální vyloučení. Analýza dopadů návrhu na občany byla v důvodové zprávě provedena pouze verbálně, proto tyto následky na sociální situaci občanů nezmiňuje a omezuje se jen na rozpočtové hledisko.

Podpora v nezaměstnanosti existuje primárně proto, aby občané postižení

koalice na sociální práva lidí odhaluje skutečnou povahu životních poměrů v našem novém režimu. Po Listopadu 89 jsme krátce zažívali období iluzí, kdy se občané těšili z nabytých politických a občanských svobod a sociální práva byla ještě nedotčená, ale v zákulisí se již upevňovaly mechanismy kapitalismu, nevyhnutelně protikladné demokracii a lidským právům.

Už deset let, počínaje takzvanou reformou veřejných financí po volbách v roce 2002, prožíváme kapitalistickou normalizaci, likvidaci všech práv kromě vlastnických, obětování lidí zájmu akumulace bohatství. Nikoli krátké polistopadové vábení, nýbrž současná likvidátorská politika je skutečnou podobou kapitalismu, a pokud připustíme jeho upevnění, příští generace budou žít jako pracovní roboti mezinárodních firem, jako zvířata možná občas dobře vykrmená, ale bez práva svobodně řídit vlastní život jako jednotlivci i jako kolektiv. Lidé budou žít ve stínu hrozby, že budou odhozeni na smetiště společnosti při ztrátě konkurenceschopnosti kvůli onemocnění nebo stáří.

Přidejte se k ASN a pomozte nám hájit práva lidí bez práce. (www.akcnispolek.estranky.cz)

➔ Dana Hladíková
a Vilém Gutfreund

ztrátou zaměstnání měli prostředky k uchování své pracovní síly a hledání nového uplatnění. V České republice se potenciál úspor v této oblasti vyčerpal již v minulých letech a další šetření by se mohlo projevit nárůstem sociálního vyloučení s negativními rozpočtovými dopady, které přesahují předpokládané úspory. Významnější pozitivní opatření směřující k podpoře zaměstnávání návrh nepřináší a ignoruje celkově hrubě nespokojivou situaci v oblasti nezaměstnanosti a sociálního vyloučení, proto nelze očekávat ani zlepšení těchto problémů. Naopak v souběhu s důsledky dalších

změn (snížení prostředků na aktivní politiku zaměstnanosti, závažný nárůst počtu občanů z nejrůznějších důvodů vyřazených z evidence uchazečů o zaměstnání) jde o vystupňování asociálního trendu, který narušuje základní strukturu české společnosti a může způsobit vznik početných sociálně vyloučených skupin, které se vyskytují všude, kde sociální systém nefunguje, a to se všemi z toho plynoucími následky pro poměry v české společnosti.

TVÁŘ NOVÉHO REŽIMU

Současný bezohledný útok vládní

ÚČELY A ÚČELY

Z DOMOVA:

Různé účely, ale výsledek stejný – zbytečně pokácený desítky let starý strom.

Když se nějaká korporace, podnikatel, či obecní zastupitelé rozhodnou porazit mnohaletý mohutný strom, obvykle to vyvolá vlnu nevole minimálně u tamních obyvatel, kteří často sepisují petice, svolávají protestní akce, zvou média, aby se o tomto problému dozvěděli i jiní, atd.. Často se také stane, že stromy jsou pokácené, aniž se lidé o tom předem dozví. Někdy i pokud lidé protestují, prostě a sprostě někdo v noci stromy pokácí, nebo nařeže kmeny tak, že strom už nejde zachránit. Lidé se probudí, jdou ráno kolem místa, kde stromy stály ještě den před tím živé a najednou je místo jiné, opuštěné a stromy, živý průvodci mnoha lety životů lidí, skrýše ptáků, veverek a hmyzu, bezplatní čističi vzduchu, zlepšovatelé klimatu, dárce kyslíku atd., už nejsou. Důvody pro kácení jsou

různé – výstavba hypermarketu (těch u nás není nikdy dost), parkoviště, atd.. A média o tom informují v reportážích uváděných moderátorem s vážným tónem v hlase.

PŘED VÁNOCI

Před Vánoci je situace jiná. Teď už účel kácení mnohaletého stromu je radostnou událostí. Televize nám přináší veselé reportáže o tom, jak se mohutné stromy vybírají, jsou káceny a převáženy na místa do měst, kde budou vystaveny na náměstích, ozdobeny a budou skvělou atrakcí pro všechny. Strom je slavnostně rozsvícen, někdy za účasti nějaké té „celebrity“ a nálada je veselá. Co na tom, že strom bude vystaven jen na pár týdnů. Co na tom, že byl pokácen ten, jež měl na místě, kde rostl spousty let,

mnoho důležitých funkcí v rámci životního prostředí. V roce 2008 byl strom na Staroměstském náměstí dokonce goti letý. Kritéria výběru jsou aby to byl zdravý a krásný urostlý strom. V Praze byla kritéria výběru stromu, že musí být 22 až 30 metrů vysoký. Hlavní město s pořadatelskou agenturou Taiko vyhlásilo soutěž s možností výhry, tomu, kdo dá vítězný tip na strom 10 000 Kč. „Pocta“ být pokácen se dostala 50ti letému stromu z Brdských lesů na Berounsku z pozemků soukromého majitele. Mimochodem, v obchodním rejstříku, platném k 22.11. 2010 se uvádí, že společnost Taiko, a.s. má akcie na majitele! Tato společnost také vyhrála výběrové řízení v roce 2004 a pořádá Velikonoční a Vánoční trhy na Staroměstském náměstí a prý má blízko i k příteli Pavla

Béma, Romanu Janouškovi. A zastupitelům ve městech nestačí jeden takovýto vystavený strom. Vzrostlé, krásné stromy, které byly pokáceny pro tento účel stojí skoro na každém náměstí, ať je větší, nebo menší. Jeden stojí i před úřadem vlády ČR, co na tom, že tudy „normální“ člověk běžně nechodí a strom zahlédne většinou jen z tramvaje. Ano, jsou tam i opravdoví zaměstnanci, ale cožpak před každým podnikem, kde pracují lidé stojí pokácené stromy? Členové naší vlády, takovýto utatý strom možná ocení při letmém pohledu, kdy vystupují z limuzín, které je vozí do práce, nějakou tou poznámkou, která zřejmě za život stromu stojí (i za ty peníze daňových poplatníků).

CENA A ŘEŠENÍ

Každoročně platí města za pokácení a dovoz těchto statných stromů. Kromě ceny života stromu, který se penězi těžko ohodnotí, tak zaplatí města ze svých rozpočtů peníze, které mohly vynaložit na něco, co by bylo opravdu důležité a co by nebylo jen na pár týdnů. Když už

chtějí mít na náměstí vánoční mohutný strom, proč nekoupí umělý? Mohl by se používat každoročně a zaplatily by za něj jen jednou a odpadla by i cena každoročního složitého dovozu. Pamatuji si, že jsem vloni v Praze viděla velký umělý

strom. Od pravého byl téměř k nerozeznání. Vždyť pod nánosem ozdob, světel a řetězů, pokácený strom je také od umělého téměř k nerozeznání.

→ Dana Hladíková

NEČASOVA VLÁDA POKRAČUJE V DISKRIMINACI ROMSKÝCH DĚTÍ

Z DOMOVA:

Ani tři roky po rozsudku Evropského soudu pro lidská práva, který konstatoval diskriminaci romských žáků, nepodnikla Česká republika žádné efektivní kroky k nápravě rasistické segregace v čes-

kém školství. Při příležitosti 3. výročí rozsudku ESLP na to na tiskové konferenci 14. listopadu poukázali zástupci koalice 15 nevládních organizací „Společně do školy“.

Systematickou diskriminaci romských žáků potvrdily i české státní instituce, například Česká školní inspekce a ombudsman. Romské děti jsou podle oficiálních údajů téměř zokráť častěji zařazovány do škol, které vzdělávají žáky s mentálním postižením.

Navíc současné vedení ministerstva školství prosazuje trendy, které segregaci romských dětí do škol pro žáky s mentálním postižením ještě prohloubí, a vrací celou agendu rovných příležitostí o desetiletí zpět.

Jan Stejskal, mluvčí koalice „Společně do školy“, takto hodnotí například návrh posílat propadlíky přímo do základních škol praktických. Dalším, podle Stejskala ještě horším návrhem, je podmiňování sociálních dávek školní docházkou dětí: „Toto opatření je navíc mediálně nemístně etnizované. Společným jmenovatelem obou záměrů je, že řeší výlučně důsledky situací, jejichž příčiny mohou být naprosto rozmanité.“

Příčinou slabší školní docházky je kromě krajní finanční tísně rodiny velmi často i rasistická šikana, kterou však ministerské návrhy vůbec neřeší: „V souvislosti s dalším záměrem, který nejcitelněji dopadne na nejchudší

– totiž ušetřit na pomůckách – a při úplné absenci antidiskriminačních opatření se dá předpokládat, že se ještě zvýší počet romských dětí v základních školách praktických – to jest ve školách pro děti s mentálním handicapem.“

Za nepřijatelný považuje koalice „Společně do školy“ i další odklad připravených legislativních změn, upuštění od záměru realizace mediální kampaně a faktické zmaření Národního akčního plánu inkluzivního vzdělávání, který vláda schválila v březnu 2010.

Na nevěli MŠMT diskriminaci romských dětí jakkoliv řešit poukazuje také fakt, že dosud nebylo publikováno ani dlouho připravené metodické doporučení ve vztahu k dětem se sociálním znevýhodněním. Ještě k tomu ministr Dobeš bez náhrady zrušil

téměř polovinu úvazků na odboru, který se systematické nápravě nezákonné praxe věnoval. V první polovině listopadu z tohoto důvodu podali výpověď i ředitel odboru Harťoš a poradkyně ministra Laurenčíková.

Premiér Nečas už v červnu pro ČT uvedl, že „určitě nechceme, aby téměř automaticky romské děti končily ve specializovaných nebo praktických školách, takže to bude součástí vládního Programového prohlášení“. Programové prohlášení vlády však žádné protidiskriminační závazky neobsahuje. A když MŠMT avizovalo snahu zřídit poslední ročník mateřských škol jako povinný, což by odborníci vítali, Nečas návrh striktně odmítl.

→ Thomas Franke

REALITA SOCIÁLNĚ VYLOUČENÝCH LOKALIT

Z DOMOVA:

Je smutnou realitou, že v každém větším městě existují sociálně vyloučené lokality. V posledních letech se objevují i v městsech a vesnicích v rámci krajských samospráv, v Libereckém kraji existují tyto lokality např. ve Frýdlantském výběžku, nebo na Českolipsku.

Statutární město Liberec je do jisté míry výjimečné v tom, že v něm zatím nejsou žádná komplexní ghetta¹, složená z celých čtvrtí se stovkami obyvatel. Tuto situaci známe např. z Ústecka, či Ostravska. V Liberci se vyskytují menší lokality, nejčastěji to jsou jeden až dva bytové domy, nebo ubytovny. Někdy je sociální vyloučení kombinováno i s vyloučením prostorovým, kdy jsou lidé nejen sestěhováni do nevyhovujících objektů, objekty jsou navíc umístěny na periferii, kde je velmi malá, či nulová občanská vybavenost.

Tyto nemovitosti přešly do soukromého vlastnictví při privatizační vlně po roce 1989. Od té doby do nich nebyly investovány žádné finanční prostředky, ve výjimečných případech jen velmi málo (např. výměna oken). Klasickými pro-

blémy těchto nemovitostí jsou netěsnící okna, poškozené střechy a opadávající omítky. Některé byty mají sociální zařízení vlastní, většinou je však umístěno na chodbě a slouží celému patru, v některých bytech jsou bojler, ostatní se musí spokojit se studenou vodou, domácnosti topí tuhými palivy. Dalším problémem je výše nájemného, které neodpovídá podmínkám a kvalitě bydlení.

Část sociálně vyloučených občanů přebývá na ubytovnách. Tam není situace o nic lepší než v bytových domech. Některé ubytovny jsou v lepším stavu než bytové domy, jiné jsou na tom prakticky stejně. Výbava je standardní, tzn., že jsou tam společné kuchyně, resp. vařiče na chodbě, sociální zařízení a sprchy jsou také na chodbách. Lidé jsou v mnoha případech šikanováni majitelem a je jim

vyhrožováno vystěhováním. Vystěhování se u těchto občanů rovná životu na ulici, jelikož je velmi těžké najít pro romskou, či sociálně slabou rodinu standardní byt. Tyto ubytovny jsou ve vlastnictví soukromých majitelů, kteří požadují, stejně tak jako u bytových domů, nepřiměřeně vysoké nájemné. Pronajímatel také vystavuje pouze ubytovací smlouvy, což neumožňuje nájemcům zažádat o trvalé bydliště. Z toho důvodu ztrácejí nárok na příspěvek na bydlení.

Většina obyvatel těchto lokalit je závislá na sociálních dávkách. Největším problémem je chronická zadluženost sociálně vyloučených občanů. Jelikož je pro sociálně slabou či romskou rodinu velice obtížné dosáhnout na standardní byt, je nucena vzít za své např. ubytovnu či jinou sociálně vyloučenou lokalitu. Výše nájmů

v těchto nemovitostech však představují v mnoha případech 70–80 % celkových příjmů rodiny. Pokud se stane nějaká nečekaná událost, která je spojena s mimořádnými výdaji, tak lidé nemají jinou možnost, než přistoupit na půjčky. Jelikož sociálně vyloučeným a minimálním majetkem disponujícím občanům žádná finanční instituce úvěr neposkytne, jsou nuceni oslovit pochybné firmy, které poskytují úvěry za lichvářské úroky. Proto zpravidla přichází platební neschopnost, kterou se lidé snaží zmírnit tím, že přistoupí na další půjčku, která by splatila tu předcházející. Z takto rozjetého kolotoče je pak velice těžké vystoupit. Praxe těchto společností je navíc taková, že i když se snaží klient pohledávku splácet, tak několik splátek před urovnáním pohledávky ji prodá jiné společnosti, zpravidla vymahačské. Jelikož žijeme v kapitalismu, kde hlavní a zásadní svoboda je volný trh, každý mrchožrout si chce na tomto dluhu něco vydělat. Ty pak rostou do závratných výšek. Z několika tisíc se proto lehce stane několik desítek či stovek tisíc a člověk toto není schopen splatit do konce života.

Lidé většinou dobře neznají smluvní podmínky, za kterých si finanční obnos půjčili. Mají také problém v komunikaci s věřiteli. Když už se do této dluhové pasti člověk dostane, tak by se měl snažit najít cestu, jak tento problém vyřešit. Pokud na něj ještě není uvalena kletba exekuce, měl by finanční společnosti nabídnout, resp. požádat o splátkový kalendář, popř. snížení dluhu. Pokud na to společnost přistoupí, tak je v jeho zájmu tento splátkový kalendář dodržovat. Pokud se tato záležitost začne řešit pozdě, nebo společnost není ochotna přistoupit na jakoukoliv dohodu, tak tuto pohledávku v mnoha

případech prodá vymahačské společnosti. V takové situaci by se měl snažit opakovat výše zmíněný postup, je to však těžší, jelikož tyto společnosti používají známé nekalé postupy, jak dostat finance z dlužníků. V případě, že je pohledávka předána soudnímu exekutorovi, postup je také stejný. V první řadě by ho měl kontaktovat, požádat o snížení nákladů, které jsou spojeny s exekutorskými úkony a zažádat o uznání splátkového kalendáře. Ve všech případech platí zásadní poučka, že čím dříve se dlužník začne zajímat o svoji finanční situaci a ukáže snahu o její řešení, tím je větší možnost, že se z dluhů nakonec dostane.²

Dalším problémem je stále nebezpečí, které obchází tyto vrstvy obyvatel a to možnost ještě markantnějšího vyloučení těchto deprimovaných sociálních vrstev. V mnoha případech lidé nemají ponětí o tom, na jaké sociální dávky mají nárok, jaká částka by jim mohla pomoci překonat kritické období např. při ztrátě zaměstnání či úmrtí v rodině. Přístup úředníků na příslušných správních orgánech je bohužel v mnoha případech povýšenecký a nepřátelský, naštěstí toto chování není absolutní hodnotou a stále existují i zaměstnanci, kteří vykonávají svoji práci profesionálně.

Oblastí vzdělávání je dalším kamenem úrazu, mimochodem náš erudovaný ministr školství pan Dobeš stačil zničit odbor sociálních programů ve školství a většinu lidí, kteří stáli za konceptem inkluzivního vzdělávání vystrnadil³. Je smutnou realitou, že většina romských dětí v ČR je umístěna ve speciálních a praktických školách.⁴ V mnoha případech jsou děti snaživé a chtějí se učit, avšak praxe u nás je bohužel taková, že se na specifické nároky romských dětí nehledí. Místo

individuálního přístupu se proto radši tyto děti „uklidí do zvláštních škol“. Tím se ale koloběh sociálního vyloučení nezastaví, jelikož člověk se základním, či praktickým vzděláním je na dnešním trhu práce velice obtížně umístitelný.

Je zřejmé, že problém deprimovaných sociálních vrstev je v ČR aktuální, tato skupina se bohužel bude dramaticky rozšiřovat a to díky asociálním, primitivním a nekoncepčním škrtům a krokům Nečasovy vlády. Schválené škrtů v sociální oblasti přivedou tisíce rodin na pokraj chudoby, ta se v ČR zatím pohybuje kolem 10 %, podle mnoha výpočtů, by se tato cifra mohla zvýšit až na dvojnásobek.

→ Michal Řeháček

¹ V místním tisku se objevila informace o tom, že proces ghettoizace nastal na sídlišti v Rochlicích.

² Je třeba zmínit i takové případy, kdy lidé nemají šanci splatit dluh do konce života. Jeho výše může být v desítkách tisíc korun. Relativně se tato částka zdá být splatitelná, ale pro tuto sociálně vyloučenou skupinu obyvatel jsou to nedosažitelné hodnoty. Nařízení vlády č. 595/2006 Sb., které vešlo v platnost v lednu 2007 upravuje tzv. institut nezabavitelné částky, kde je stanovena výše financí, která musí dlužníkovi zůstat na uspokojení základních lidských potřeb. Nezabavitelná částka se každý rok mění směrem nahoru, její aktuální výše činí 5149 Kč + 1287 Kč na další vyživovanou osobu.

³ Zajímavý článek týkající se této problematiky je umístěn zde: <http://www.blisty.cz/2010/11/24/art55633.html>

⁴ Podle ministerstva školství je ve zvláštních školách umístěno neprávem až 10 000 romských dětí.

SPOLEČNĚ PROTI RASISMU NA FOTBALOVÝCH STADIONECH

Z DOMOVA:

Jedním z neblahých fenoménů současné společnosti je neonacismus. Většina lidí ho zná především z médií reprezentovaný v současnosti především Dělnickou Stranou Sociální Spravedlnosti, nicméně tato problematika má daleko širší charakter. Jedním z míst, kde dochází k častým neonacistickým projevům jsou fotbalové stadiony.

Projevy rasismu se obecně začaly šířit již po roce 1989 v souvislosti se vzrůstající popularitou subkultury skinheads. Tato subkultura vznikla v 60. letech 20. století. Ze začátku se jednalo o apolitiku, ale časem se většina skinheads přiklonila

k neonacismu, i když existují i antifašistické skinheads tzv. Sharps, ale v porovnání s neonacisty zaujímají zejména ve střední a východní Evropě jen marginální skupinu. Ale zpět k Česku. Hnutí skinheads se počátkem 90. let rozšířilo

zejména díky kapele Orlík v čele s Danielem Landou. Protagonisté Orlíku o sobě sice tvrdili, že nejsou neonacisté, nicméně jejich tvorba by se dala označit za jakýsi základní kámen české white power music. Orlík se po čase rozpadl a jeho

hlavní představitel se vydal na dráhu sólového zpěváka a již s neonacismem a hnutím skinheads nemá oficiálně nic společného, byť některé jeho texty naci-onalistické jsou, ale ne neonacistické.

Náckové si jako svou pomyslnou základnu zvolili fotbalové stadiony. Tam se již v 90. letech snažili nejen šířit své ultrapravicové názory, ale i získávat nové příznivce z řad fotbalových fanoušků. Je třeba poznamenat, že česká společnost byla k tomu co dnes označujeme za rasismus do poloviny 90. let značně benevolentnější. Za jeden z prvních případů rasové nesnášenlivosti „fanoušků“ by se dal označit případ, kdy „fanoušci“ házeli na tehdejšího hráče Viktorie Žižkov Kennedy Chihuriho banány a vydávali při tom zvuky opice. Pozn. Hráč Chihuri byl tmavé barvy pleti.

Příkladem měnících se postojů k rasismu na stadionech je to, že tehdy, na přelomu století, se této věci věnovalo jen několik článků v novinách. Dnes by lidem, kteří by se dopustili podobných projevů, hrozil přinejmenším zákaz vstupu na stadion. Dalším příkladem projevu rasismu bylo bučení fanoušků Sparty Praha na hráče Slavie Praha Evandra Adauta. To se stalo na jaře 2003. V posledních asi pěti letech projevy rasismu vzrostly natolik, že by jejich vypsání nebylo v jednom článku možné.

V posledních letech se neonacisté neomezují jen na „pouhé“ bučení na hráče tmavé pleti. V posledních několika letech jsme mohli vidět různé choreografie, které by se daly označit za neonacistické nebo alespoň pravicové.

PŘÍKLADY:

Podzim 2007 Zápas Sigma Olomouc – Slovan Liberec: Ultras Sigma prezentovali na zápase plachtu s číslicí 88 v bílo-modrém kruhu s nápisem „Sigma Olomouc“, olemovanou černými ratoolestmi. Číslice 88 je v náckovském prostředí používána

jako kód nacistického pozdravu Heil Hitler (H je osmé písmeno abecedy).

Zápas Bohemians 1905 – Slavia Praha: Fanoušci Slavie vytáhli transparent s nápisem „rozhodoval jsem se o svém životě. Bylo to jasné. Brát drogy a tihnout k levici, proto jsem si koupil na Bohemku permici.“

Brno – Bohemians 1905: Transparent fanoušků Brna – panáček kopající do klokanu a nápis good night left side. Pozn. Kampaň good night left side je neonacistická kampaň vyzývající k násilí vůči anti-fašistickým aktivistům a aktivistkám.

Jaro 2008: Na jaře 2008 se na řadě zápasů 1. fotbalové gambrinus ligy objevily transparenty Kosovo je Srbsko, které v neonacistickém podání zřejmě symbolizují slovanský nacionalismus.

Podzim 2008: Sparta Praha – Mladá Boleslav: Fanoušci Sparty měli transparent „karadžiči, Mladiči, držte se!“, kterým se vyjadřovali k procesu v Haagu s Radovanem Karadžičem a Radkem Mladičem.

Jaro 2009, Zápas Slavia Praha – Slovan Liberec: V sektoru Slavie visela celý zápas vlajka s nápisem good night left side.

Leden 2010 Halový turnaj Fortuna víkend šampionů: Fanoušci Bohemians 1905 skandovali antisemitský pokřik jude Slavie, což je zvlášť zajímavé, protože fanoušci Bohemians jsou považováni za levicové a v jejich kotli alespoň v minulosti byly k vidění antifašistické transparenty.

To se ovšem zdaleka nejedná o výčet neonacistických aktivit. Asi nikoho nepřekvapí, že náckové na fotbal nechodí kvůli fandění nějakému klubu. Je jim úplně jedno, kolikrát daný tým skončí v tabulce. Chodí proto, aby získávali nové ovečky pro své zvrhlé myšlenky, zneužívali choreografie, které mají v drtivé většině případů sloužit k povzbuzení hráčů, vyjádření klubové hrdosti, případně

k vyjádření názoru fanoušků na určitou věc např. současné protesty fanoušků Slavie a Bohemians proti stěhování Bohemians do Edenu. Neonacisté se snaží, ať už výhrůžkami nebo výřečností působit na fotbalové ultras, kteří se většinou zabývají fanděním svému oblíbenému týmu a bohužel se jim to většinou podaří. Obvykle je pak vytvořena jakási jednotná politická fronta a běda jednotlivcům, kteří se opovží mít jiný názor. Jsou neonacistickými násilníky obvykle fyzicky zneškodnění a většinou si pak rozmyslí návštěvu fotbalového zápasu.

Příkladem může být napadení fanoušků Sparty Praha, kteří vyjádřili svůj nesouhlas s bučením na tehdejšího hráče jejich týmu Ludovica Sylvestreho. Zhruba ve stejné době napadli fanoušci pražské Slavie dvanáctiletého chlapce, který se provinil zločinem nejtěžším. Totiž tmavou barvou pleti.

Další příklad: Fanoušci Slavie Praha napadli skupinu fanoušků, kteří se zúčastnili antifašistického fotbalového turnaje.

Tato věc nenechává klidnými řadu lidí. Jednak státní orgány v čele s policií, která se snaží pomocí represí vymýtit neonacismus ze stadionů. Jednak politiky, kteří dělají totéž, jen pomocí zpřísňování různých zákonů. V neposlední řadě nesmíme zapomenout na šéfy klubů a Českomoravského fotbalového svazu, kteří pro změnu zpřísňují bezpečnostní podmínky na stadionech.

Výše zmíněné postupy však nepřinášejí patřičný výsledek, ba právě naopak. Spíše náckům pomáhají a staví je do role mučedníků, kteří jsou obětmi represivních složek. Nejlepším způsobem, jak dostat nácky ze stadionů, je organizování fanoušků zdola a mladých lidí, kteří mají zájem proti této věci bojovat.

➔ Radek Ošival

POZORUHODNÉ VÝROČÍ

ZE ZAHRANIČÍ:

26. listopadu byla americká vojska v Afghánistánu přesně devět let a 50 dní – tolik jako Sověti v 70. a 80. letech. Američtí komentátoři se rychle snažili najít rozdíly – že prý oproti milionu a půl mrtvých ze sovětské okupace stojí „méně než deset tisíc civilních obětí“ ze současné války. Těžko tomu uvěřit, neboť bombardování afghánského venkova je mnohonásobně

brutálnější než v Iráku (např. v květnu 2009 shodili spojenci dle amerických novin 17krát více bomb na Afghánistán než na Irák), kde podle epidemiologů v důsledku války zemřely více než milión lidí.

A letošní listopad nám odhalil i další zajímavost: že ani po téměř deseti letech nedokážou Američané rozeznat hokynáře

od velitele Tálibánu – s falešným vyjednávačem jednali několik měsíců a platili mu tisíce dolarů. I nedávno serverem WikiLeaks zveřejněná interní hlášení okupačních vojsk ukazují obraz neúspěšného tažení a potvrzují pověst Afghánistánu jakožto pohřebiště impérií.

➔ Thomas Franke

NOVÁ STRATEGICKÁ KONCEPCE NATO

ZE ZAHRANIČÍ:

Ve dnech 19.–21. listopadu se v Lisabonu konal kontra-summit proti setkání Severoatlantické aliance. NATO zde představilo a schválilo tzv. Novou strategickou koncepci (NSK). Proti politice této organizace a její nové doktríně demonstrovalo na mezinárodní demonstraci 20 000 lidí.

Po pádu Východního bloku a rozpuštění Varšavské smlouvy si řada lidí i politiků myslela, že logicky bude rozpuštěno i NATO. To se nestalo a Aliance nyní začala formulovat svůj nový postoj k zásadně proměněnému světu. Kritika této instituce ale sahá mnohem dál, než je období od konce studené války.

TAJNÉ ARMÁDY A TERORISMUS

Jedním z nejsilnějších argumentů, který dává za pravdu principiálním kritikům NATO, přišel ale právě s koncem studené války. Ve své knize *NATO's Secret Armies: Operation Gladio and Terrorism* popisuje Daniele Ganser činnost vojenských skupin, které byly trénovány a řízeny členskými státy NATO, jejichž cíli bylo připravovat se na případnou sovětskou invazi a okupaci západní Evropy a bojovat proti nástupu komunistických stran k moci. Takové vojenské skupiny byl v Belgii, Dánsku, Německu, Řecku, Itálii, Lucembursku, Nizozemsku, Norsku, Portugalsku, Španělsku a Turecku.

Poprvé se veřejnost o existenci těchto sil dozvěděla v roce 1990, kdy byla v Itálii odhalena jejich první buňka s krycím jménem „Gladio“, která se díky nejhrůznějším atentátům podílela na tzv. Strategii napětí, která napomohla oslabení vlivu komunistické strany a úpadku hnutí na konci 60. a počátku 70. let.

NEJVĚTŠÍ NA SVĚTĚ

Dalším argumentem, který kritici NATO používali, byly výdaje na zbrojení a neustálé roztáčení nových kol zbrojení. To platí i dnes. Světové výdaje na zbrojení činí 4 miliardy dolarů denně a to v tom nejsou zahrnuty vojenské výdaje Číny a dalších států, u kterých není možné dohledat důvěryhodná data.

Globální vojenské výdaje byly v roce 2009 1,563 bilionu oproti 1,050 bilionu dolarů v roce 2000. To je nárůst téměř o 50%. Poprvé přesáhlo celosvětové zbrojení hranici jednoho a půl bilionu dolarů během studené války, a to v roce 1988, kdy pravidelné armády ostatních států těžce zaostávaly za vojsky SSSR a USA. A ačkoliv relativně klesají výdaje na zbrojení v člen-

ských státech NATO, drží si stále toto uskupení pozici největší vojenské aliance světa s přibližně 70% výdajů na zbrojení.

To samozřejmě znamená, že zbytek světa se snaží tento odstup co nejvíce snížit. Tak narůstají obrovské výdaje na zbrojení v zemích, jako je Pákistán, Indie, v oblasti Asi a Blízkého Východu.

ZAÚTOČÍME KDYKOLI A KDEKOLI

Ačkoli je NSK poměrně obecným dokumentem, jsou její některé články velmi konkrétní. Článek 10 zmiňuje to, že „se šíří extrémistické skupiny v a do oblastí strategického zájmu pro Alianci.“ Článek 13 dodává: „Všechny země jsou stále více závislé na životně důležitých komunikačních a přepravních cestách, na kterých závisí mezinárodní obchod, energetická bezpečnost a prosperita. Vyžadují mnohem větší mezinárodní úsilí k tomu, aby byly zajištěny proti útoku či narušení.“ Aliance otevřeně popisuje svůj zájem zajistit nerušené dodávky paliva pro průmysl a dopravu, stejně tak jako ochraňovat obchodní cesty. „Obrana našich území a našich občanů nezačíná a nekončí na našich hranicích. Může začít v Kandaháru, může začínat na jiném místě. NATO musí být schopno čelit všem spektrům ohrožení,“ doplňuje generální tajemník NATO Rasmussen.

Z této logiky pak plyne i to, že se tím NATO veřejně hlásí nejen k možnosti globální akce, ale i k obhajobě ekonomických zájmů jednotlivých členských států a přes jejich vliv i jednotlivých korporací. Ne nadarmo byl německý prezident, Horst Köhler, nucen odstoupit ze svého úřadu poté, co prozradil, že v Afghánistánu obhajují němečtí vojáci hospodářské zájmy této země.

RAKETOVÁ OBRANA BUDE

Washington dosáhl opravdu maxima. Nejen, že NATO schválilo ponechání amerických atomových zbraní v Evropě, ale ještě navíc schválilo budování protiraketové obrany, jejíž páteř bude tvořit americký systém, do kterého se budou moci členské státy připojit. Premiér Nečas má v roli České republiky jasno: „Za minimum, kterým by Česká republika mohla přispět, je umístění střediska včasného varování na českém území, což považují za jakési minimum. Určitě budeme chtít širší zapojení. Dovedu si představit i středisko, které bude mít významnější vliv na systém řízení, velení a získávání infor-

mací v rámci protiraketové obrany. Že to nebude pouze malé středisko s několika počítači, ale mohlo by to být skutečně i větší středisko.“ Přesně to komentovali v časopise ATM: bude větší a větší, až bude největší na celém světě. Náš premiér se asi zřejmě nechal inspirovat logikou G.W. Bushe, který na otázku novinářů, zda navýšení počtu jednotek v Iráku něčemu pomůže, odpověděl, že čím více vojáků, tím více míru. Ještě, že má tato vláda jen čtyřleté funkční období.

Bohužel ani to nás nemusí zachránit, protože z vyjádření některých sociálně-demokratických představitelů zamrazí. Na pochybách například není šéf Asociace krajů a hejtman Jihomoravského kraje Michal Hašek: „ČSSD vždy kladla důraz na to, aby systém PRO byl projektem NATO, nikoliv bilaterální záležitostí mezi USA a ČR, jak silově prosazovala dříve Topolánková vláda.

Proto vítám závěry Lisabonského summitu NATO a oznámenou předběžnou shodu s Ruskem. Doufám, že podrobnosti zapojení ČR v projektu budou předmětem diskuse a konsensu mezi nynější vládou a opozicí...“.

Sociální demokracie je díky své ideové krizi schopna opakovat jen stále stejné, naučené věty. Analytické schopnosti jsou téměř rovny nule. NATO, jak jsem se snažil ukázat, se totiž proměnilo na vysloveně a otevřeně agresivní uskupení. A zapojení Ruska? Stanislav Kaucký to v časopise ATM shrnuje přesně: „Velkou neznámou však stále zůstává místo a úloha Ruska. Aliance mu chce nabídnout účast na projektu. To ale není jejím členem, proto se nemůže podílet na velení. Fakt, že Rusko s aliancí o jejím vznikajícím protiraketovém systému bude jednat, ale ještě neznamená, že se přímo do tohoto systému zapojí, že bude jeho součástí. O konkrétních možnostech spolupráce se teprve bude jednat a výsledky této spolupráce nelze předvídat. Nabídka spolupráce v protiraketové obraně neznamená, že by měl vzniknout nějaký společný rusko-alianční systém na jednom základě.“

Pro hnutí proti základnám to znamená pečlivou a dlouhodobou práci při vysvětlování úlohy NATO a jeho vztahu k protiraketové obraně. K tomu bude možné využít také mezinárodní spolupráci, protože kontra-summitu se v Lisabonu zúčastnili delegáti z dvou desítek států.

→ Jan Májiček

IRSKO – AKTUÁLNÍ ZASTÁVKA KRIZE

ZE ZAHRANIČÍ:

Už tři a půl roků nám nyní MF Dnes v pravidelných intervalech oznamuje, že krize je zažehnaná. Zatím poslední kapitola, Irsko, je pro neoliberály v ČR a hlavně na Slovensku obzvláště bolestná, protože cesta „keltského tygra“ jim donedávna platila za vzor.

Tak např. místopředseda ODS Macek v roce 2001 hájil extrémně nízké daně v Irsku proti kritice Francie a Německa s tím, že je politikům asi líto pustit zdroje a tím i moc. Jako vždy zamlčel, že tak hájil zvětšení moci kapitálu oproti aspoň potenciálně demokratickým strukturám.

Pro Dzurindu bylo Irsko za doby jeho premiérování „silnou inspirací“ a celá slovenská pravice chtěla přímo napodobovat irský recept dumpingových daní na kraji EU. Víze „tatranského tygra“ byla vždy utopíí, protože velká část atraktivností Irska pro americký kapitál spočívala v nulové jazykové bariéře a v osobních vazbách mezi Spojenými státy a Irskem. Svého času proudila čtvrtina všech amerických investic v EU do této zemičky s jedním procentem obyvatelstva EU.

ANALÝZA

Pro analýzu současné krize jsou důležité tři údaje: z čeho pramení, jak se jí snažily vyhýbat vládnoucí třídy po celém světě a jak nyní reagují po jejím vypuknutí.

Aniž bychom zašli dále do marxistické teorie kapitalistických krizí, můžeme konstatovat, že v největších světových ekonomikách od 70. let značně klesala míra zisku. Tím se snížila atraktivnost investic. Částečně se to „napravilo“ zvýšeným vykořisťováním – lidé museli pracovat více za méně. To oddálilo krizi, avšak zároveň ještě vyostřilo zásadní rozpor v kapitalistické ekonomice – že pracující třída nemůže koupit či jinak spotřebovat vše, co vyrobí.

Některé ekonomiky, nejvíce Německo a Čína, proto své výrobky masivně

vyvážejí. Jiné, hlavně USA, půjčovaly „nadbytečný kapitál“ pracujícím ve větší míře, než mohli s klesajícími mzdami kdy vrátit, aby tak měly odbytiště. To stojí za obrovskou „financionalizací“ hospodářství, kdy dnes např. v USA cca třetina celkových zisků připadá na finanční sektor, což nestojí v reálném poměru ke tvorbě hodnot.

Vytvoření eura tyto nerovnosti reprodukovalo a v rámci EU zesílilo. Nedávno zveřejněné dokumenty německého ministerstva zahraničí potvrzují, že Francie si v roce 1989 u Německa prosadila zavedení eura o deset let později výměnou zato, že nebude sabotovat sjednocení s NDR. Mělo to z EU vytvořit protiváhu proti Spojeným státům a zužkovat německou hospodářskou sílu pro cíle Francie.

EURO

Už od 60. let se sice debatovalo o společné evropské měně, vždy však rozdíl mezi politikou „tvrdé měny“ v Německu a Nizozemsku a inflační politikou obzvláště v jižní Evropě v důsledku rozdílného vývoje produktivity představoval nepřekonatelnou bariéru. Německo navíc nyní trvalo na tom, aby měnová unie neznamenalala i užší politickou a daňovou integraci. Uvnitř jednoho státu se zpravidla vybírá více daní v bohatších regionech, které se pak investují do chudších oblastí. Evropské fondy byly vždy jen velmi slabou náhradou za tento mechanismus.

Uvnitř EU nová společná měna umožnila levné úvěry pro ekonomiky na periférii, kde reálné mzdy rostly, zatímco Schröderova sociálně-demokratická vláda prosadila v Německu největší snížení reál-

ných mezd od války. Německý průmysl tak exportoval až do r. 2008 více než mnohonásobně větší Čína, která r. 2009 převzala světové prvenství ve vývozech. Exporty z Německa šly hlavně do dalších států EU a německý kapitál na úkor tamních pracujících vydělal i tím, že německé banky půjčovaly ušetřené peníze odběratelům německého zboží.

Když se americké firmy po rozšíření EU na východ ohlížely po levnějších možnostech vstupu na evropský trh a zdroje v Irsku vysychaly, irská vládnoucí třída sázela na realitní bublinu. Irské banky půjčily více než 120 miliard eur (3 biliony korun) a v roce 2006 generovalo stavebnictví jednu pětinu hrubého domácího produktu. Jeden ze sedmi zaměstnanců pracoval ve stavebnictví. Politici na všech úrovních se obohatili úplatky od developerů.

Zároveň se irská vláda pod vedením strany Fianna Fail snažila ukrojit něco z velkého koláče finančních trhů v Londýně a podporovala příliv vysoce spekulativního kapitálu. Finance z Wall Streetu měly do Irska prakticky bezcelní vstup a téměř nulová regulace irského bankovnínictví dovolila například bance Anglo Irish nasadit vkladatelům růžové brýle. A tak jen v roce 2006 proudilo do investičních fondů v Dublinu cca 550 miliard eur. 70 procent těchto peněz se přitom drželo na Kajmanských ostrovech.

KRACH

Americká bankovní krize z roku 2007 rychle dorazila i do Evropy, protože hodně bank nakoupilo špatné úvěry amerických finančních institucí. Když se složila britská

banka Northern Rock, měl eurokomisař pro společný evropský trh z Fianna Fail McCreavy drzost tvrdit, že to svědčí o přílišné transparentnosti bankovního systému.

Krise Evropu od té doby neopustila. V podstatě jediná část světového hospodářství, kde zatím trvá konjunktura, jsou Čína a její dodavatelé – například Brazílie a v poslední době i Německo (včetně ČR a Slovenska). V USA vládne rekordní nezaměstnanost stejně jako na „periferii“ EU.

To souvisí i s tím, že jediné Čína skutečně masivně podporuje svou ekonomiku, hlavně státními investicemi do infrastruktury. V USA a v EU směřovala obrovská většina prostředků do bank, které nyní přes burzy a ratingové agentury signalizují svou nespokojenost s intenzitou škrtů, které tyto dary spekulantům mají financovat. Neoliberalismus se najednou otevřeně spojil s keynesiánstvím pro nejbohatší.

IRSKO

Krise zadlužování bankovního systému se tak stala krizí zadlužování států. Irská vláda se držela nové ortodoxie s vervou – nenechala ztroskotat ani zcela zruinovanou banku Anglo Irish a místo toho se v říjnu 2008 zaručila za likviditu bank ve výši 440 miliard eur. V dubnu 2009 založila „bad bank“ na oddlužování developerů.

V létě se premiér Brian Cowen dostal do Top Ten světových politiků v americkém časopise Newsweek jakožto nejlepší „rozpočtový šéf“ – za drastické škrtů, zvýšení spotřebních daní a snížení platů státních zaměstnanců (až o 20 procent) z roku 2009. Bývalý ekonomický poradce Mezinárodního měnového fondu (MMF) Kenneth Rogoff k tomu dodal: „Jestli se chcete vyhnout bankrotu, pak je irská

cesta jediný možný postup.“

Irsko o pouhý měsíc později následovalo Řecko do hluboké recese, a tak znovu potvrdilo, že „ekonomičtí experti“ se řídí nejnižším třídním instinktem, i když to znamená pád celých ekonomik. Řecká ekonomika klesla kvůli škrtům více, než se čekalo, o 4,2 procent, což se samozřejmě podepsalo i na snížené schopnosti splácet dluhy. Irské hospodářství se smršlo od svého nejvyššího bodu o 15 procent. A jako lék předepisují EU a MMF více toho samého – hlavně aby to bolelo ty, kteří z předešlé konjunktury nic neměli.

Irská vláda má předat bankám peníze naspořené v penzijních fondech, věk odchodu do důchodu se má zvýšit na 68 let, minimální mzda se zkrátí o 13 procent a všechny domácnosti mají platit novou daň 300 eur ročně. Sociální dávky, podpora v nezaměstnanosti i rodičovské příspěvky se mají snížit a 25 tisíc lidí ve státním sektoru má přijít o práci.

Přitom mělo Irsko i za konjunktury nejbídněji financované veřejné služby v OECD – 16 procent HDP jako Mexiko. Všechno proto, aby se vrátily peníze z irských do německých, francouzských a britských bank. A zároveň mají daně ze zisku v Irsku zůstat na nejnižší evropské úrovni – na 12,5 procentech.

NEKONEČNÁ KRIZE?

Jenže vzpomeňme si na příčiny krize – byly jimi klesající dynamika kapitalismu a z toho rezultující nadbytek kapitálu. To znamená, že zesílení postavení kapitálu oproti práci, jak to nařizují neoliberální recepty, krizi v konečném důsledku pouze prohlubují.

V neděli 21. listopadu požádala irská vláda o finanční pomoc EU a IMF, v pondělí večer poznamenal ekonomický redaktor Guardianu: „Zprávy o balíku měly obnovit důvěru, že Irsko bude mít dostatek kapitálu na oživení svých zombických bank. Měly jako protipožární bariéra zabránit šíření krize na další členy eurozóny. A tak se i stalo, ale pouze do oběda.“ Pro Irsko, Portugalsko, Řecko a Španělsko zesílily (prostřednictvím úvěrových pojištění) spekulace o blížícím se státním bankrotu. Redaktor se taky pozastavil nad tím, že letošní stres testy pro evropské banky byly evidentně bezcenné, protože dosvědčily irským bankám vynikající zdraví.

A ve Financial Times citovali Sukiho Manna, ředitele úvěrové strategie v Société Générale: „Člověk se nemůže ubránit dojmu, že trh je násilník, který se nikdy nenabaží a znovu se rozhlíží po své další oběti.“

Dříve se dostával kapitalismus z takových krizí zničením kapitálu – především hromadným krachem firem. Jenže v dnešním světě jsou jednotlivé podniky nesrovnatelně větší a mají často fakticky monopolní postavení – jsou „too big to fail“, příliš velké, aby bez vážných důsledků pro zbytek hospodářství zkrachovaly.

I války nebo jiné katastrofy, třeba v důsledku globálního oteplování, mohou zničit velké množství kapitálu a vdechnout tak kapitalismu nový život. Na rozdíl od ekonomů to však pro rozumně uvažujícího člověka nejsou moc lákavé vize.

ODPOR

Jediná rozumná vize oproti válce vládnoucí třídy proti společnosti je odpor proti ní – nutit ji bezprostředně ke keynesiánskému přerozdělování od bohatých k chudým a poté zcela opustit logiku kapitalismu, která vidí uspokojování lidských potřeb jako pouhou záminku k hromadění kapitálu. Potřebujeme společnost, která o demokracii nejen žvaní, ale odstraní i všechna privilegia.

V Irsku se prakticky zestátnily banky, avšak pouze k tomu, aby zaručily zisky bohatých vkladatelů. Proč nevyhazují bankéře, nutí spekulanti převzít ztráty a použijí zisky k financování společenských potřeb? Proč neodmítají splácení dluhů za horentní úroky? Proč nezvyšují daně pro nejbohatší a začínají financovat zelenější infrastrukturu?

Kdyby jim za to hrozil vyhazov z eura, tak co? Z eura profitoval nakonec hlavně německý kapitál, a ten se třese vidinou jejího selhání, zatímco téměř polovina Němců se stýská po marce.

Jako i za Velké deprese ve 30. letech minulého století byl odpor proti ofenzivě shora ze začátku spíš ojedinělý. Překvapení a neorganizovanost pracujících a antikapitalistické levice dovolily větší nou jen ústupové boje. Situace se začíná měnit.

27. listopadu demonstrovalo v ulicích Dublinu 80 tisíc lidí proti „záchranému balíku“ – při 4,4 milionech Irů by to byl ekvivalent 300 tisíc protestujících v Praze. A v Portugalsku proběhla 24. listopadu mohutná generální stávka. Protesty pokračují i v Řecku či Španělsku a v Británii začala studentská revolta na úrovni roku 1968. I studenti v Rakousku a Německu již opakovaně okupovali své fakulty.

V České republice bychom měli tlačit na vedení odborů, aby se neleklo vlastní kuráže a aby odbory skutečně šly do avizované generální stávky.

→ Thomas Franke

MARX A ENGELS O POVAZE DĚLNICKÉHO STÁTU

TEORIE:

Přetiskujeme další kapitolu z analýzy minulého režimu, kterou vypracoval Tony Cliff ve své knize Státní kapitalismus v Rusku.

Zlověstně znějící a obecně nepochopený termín „diktatura proletariátu“ používal Marx a Engels k označení obsahu, ne formy. Nejedná se o druh státu, který by měl nahradit kapitalistický stát. Pojem diktatura zde vyjadřuje prostě jen třídní nadvládu. Diktaturou je v tomto smyslu aténský městský stát, Římská říše, Napoleonova vláda, britská parlamentní vláda, Bismarckovo Německo i Pařížská komuna, neboť ve všech těchto režimech byla nějaká třída, či několik tříd, pod nadvládou jiné třídy. Ve spisech Marxe a Engelse je diktatura proletariátu chápána jako velmi komplexní forma demokracie. Například v Komunistickém manifestu se uvádí, že: „prvním krokem dělnické revoluce bude vzestup proletariátu na pozici vládnoucí třídy – konečné vítězství demokracie.“ Více než o čtyřicet let později napsal Engels: „Můžeme-li si být vůbec něčím jisti, pak je to fakt, že naše strana a dělnická třída může vládnout jen prostřednictvím demokratické republiky. Ta představuje jedinou možnou formu diktatury proletariátu – jak to ukázala i revoluce ve Francii.“

Myšlenky Marxe a Engelse, týkající se demokratické formy diktatury proletariátu, se naplnili v Pařížské komuně v roce 1871. Jak se píše v jednom dopise: „Podívejte se

na Pařížskou komunu. To byla Diktatura proletariátu.“ Marx zdůrazňoval, že: „Prvním dekretem Komuny ...bylo zrušení stálé armády a její nahrazení ozbrojeným lidem.“ A dále: „Komuna byla tvořena samosprávnými radami, volenými na základě všeobecného volebního práva v jednotlivých městských čtvrtích. Navíc byly v krátkých termínech odvolatelné. Většina jejich členů byla tvořena pracujícími lidmi a uznávanými zástupci dělnické třídy ... Policie přestala sloužit jako agent centrální vlády. Přišla o své politické atributy a stala se odpovědným a kdykoli odvolatelným nástrojem Komuny. Ve stejné pozici byli i úředníci všech ostatních odvětví správy. Všichni lidé, členy Komuny počínaje a zaměstnanci veřejných služeb konče, pracovali všichni za dělnické mzdy. Partikulární zájmy a vysoké platy státních hodnostářů zmizeli spolu s hodnostáři samotnými ... Soudní funkcionáři byli zbaveni své falešné nezávislosti ... Stejně jako všichni ostatní státní zaměstnanci, byli i úředníci a soudci volitelní, odpovědní a odvolatelní“

Uvedme další Engelsův citát: „Proti této transformaci státu a státních orgánů z rukou pracujících do rukou vládců – proces, který byl nevyhnutelný ve všech předchozích společnostech – využila Komuna dvě spolehlivá

opatření. V první řadě, obsadili všechny posty – správní, soudní a vzdělávací – zástupci volenými na základě všeobecného hlasovacího práva všech zúčastněných, přičemž voliči měli právo své delegáty kdykoli odstranit. Dále pak byli všichni úředníci – vysocí i nízcí – placeni pouze platy, jež vydělávali ostatní zaměstnanci. Nejvyšší plat v Komuně dělal asi 6 000 franků. Tímto způsobem byly vytvořeny účinné bariéry proti kariérismu.“

Marx prohlásil, že Pařížská Komuna, se svým všeobecným volebním právem, právem na odvolání všech státních zaměstnanců, s dělnickými mzdami pro úředníky, maximální místní samosprávou a nepřítomností ozbrojených sil utlačujících lidi, představuje dělnickou demokracii.

Protikladem dělnického státu je monstrózní byrokracie a armáda kapitalistických států, které se dle Engelsových slov „chystají pohltnout celou společnost.“

Stručně řečeno, v Marxově a Engelsově pojetí je dělnický stát úplnou – až extrémní demokracií.

S vědomím tohoto pojetí si nyní projdeme realitou ruského stalinistického státu.

→ Překlad Vítá Lamač

POVSTÁNÍ U LIDOVÉHO DOMU

HISTORIE:

POVÁLEČNÁ REVOLUČNÍ VLNA

S koncem 1. světové války se v Evropě zvedla revoluční vlna, kterou Evropa dosud nezažila. V Rusku 1917 zvítězila dělnická revoluce. O rok později vypukla velká dělnická revoluce v Německu, revoluce v Československu a Maďarsku. Tento bouřlivý revoluční vývoj pokračoval další dva roky a částečně až do roku 1923.

SITUACE V ČESKOSLOVENSKU

Revoluce v Československu roku 1918, jež porazila rakouskou centrální vládu, provedla sice pozemkovou reformu, ale průmysl nechala zcela v rukou buržoasie. Bída a sociální nerovnost – především ve městech – se tak prakticky nezlepšili, pře-

stože právě nyní, ve válkou zničené zemi, doléhali na lid nejtěživěji. Došlo tu proto ke vzrůstajícímu napětí mezi dělnickou třídou vedenou sociální demokracií na jedné straně a vládou, usilující o upevnění své nadvlády nad lidem, na straně druhé.

To se projevilo rozkolem v sociální demokracii, která se, tak jako většina evropských sociálních demokracií, rozštěpila na část revoluční – podporující boj dělníků a na konzervativní – podporující vládu. 25. až 28. září se revoluční sociální demokraté, a byla jich takřka sedmdesátiprocentní většina, sešli v pražském Obecním domě a ustavili stranu, hlásící se k zásadám III. Internacionály. Pravicový

sociální demokrat Jaromír Nečas tenkrát varoval Hrad: „Přes 90 % pražského dělnictva se hlásí k bolševismu.“ K dělníkům se často přidávali i ozbrojené síly. Například zástupce velitele Velké Prahy podplukovník František Mikuláš Mčoch veřejně horoval pro Lenina i Trockého, prosadil v levicové straně, jíž byl členem, požadavek vytvářet vojenské rady podle bolševického vzoru a byl podezřelý, že revolucionářům dodává zbraně.

REVOLUČNÍ VLNA 1920

Reakce na sebe nenechala dlouho čekat. Sám Masaryk zakročoval k upevnění disciplíny v ozbrojených silách, vedl širokou propagační kampaň proti revo-

luční levici a 7. prosince 1920 dal pokyn k otevřené roztržce. Policie tehdy zaútočila na Lidový dům v Hyberské ulici. Jako záminky k útoku využila pravice toho, že zákon neznal politické strany a jejich majetek proto musel být zapisován na osoby – v případě Lidového domu na pravcového předáka Antonína Němce, který nyní požádal policii, aby mu disponování s domem umožnila.

9. prosince byla před polednem svolána pohotovost 180 četníků a okolo půl čtvrté obsadilo Lidový dům 140 policistů. Záhy se na výzvu levice začali v okolí shromažďovat dělníci z Libně a Karlína a několik jich vniklo do domu. O půl šesté vyklidilo 80 četníků s nasazenými bodáky Hyberskou ulici, jenže kolem budovy se brzy srotily ještě hrozivější a větší davy. Někteří demonstranti měli hole a bejkovce; na nádvoří Lidového domu stavěli dělníci barikádu. Teprve po příchodu čet-

nických posil byl po ostrých potyčkách, při nichž ozbrojené složky užívaly hlavně pendreků a rebelanti se bránili házením kamenů, Lidový dům vyklizen. Několik demonstrantů utržilo vážná zranění, policie a četnictvo hlásily raněných pět, z toho dva seriózně.

Levice okamžitě odpověděla vyhlášením generální stávky, přerůstající místy v pokusy o převzetí moci. Takovými ohnisky bylo třeba Kladensko, Slánsko, Oslavansko a Hodonínsko. V Oslavanech se dala odzbrojit vojenská posádka i přivolaná posila.

Vláda vyhlásila v Praze i v některých dalších místech výjimečný stav či stanné právo a nasadila ozbrojené síly včetně vojska. Přes tři tisíce účastníků stávky bylo zatčeno, třináct revoltujících zastřeleno, většinou v nečeských oblastech – pět v Mostě, tři ve Vráblích na Slovensku. 17. prosince byla stávka zcela poražena.

PŘÍČINY A PORÁŽKY

Revoluční vlna v Československu ukázala uvědomění a odhodlání dělníků bojovat za sociální práva. Chybou však bylo, že se levice nechala vyprovokovat vládou k nepřipravené akci, která tak byla již předem odsouzena k nezdaru. Paralelu bychom mohli vidět v porážce vyprovokovaného Povstání Spartakovců 5. ledna 1919.

Krátce po této události – 14. až 16. května 1921 – vznikla přejmenováním odštěpené větší části Československé sociální demokracie KSČ. Jejím prvním předsedou byl Bohumír Šmeral. V době svého vzniku byla v absolutních i relativních číslech jednou z největších komunistických stran na světě. Měla kolem 350 000 členů, mezi nimiž byla i řada vynikajících osobností včetně básníků V. Nezvala, J. Seiferta, J. Wolkera ap.

→ Víta Lamač

PRÁVĚ VYCHÁZÍ ILONA ŠVIHLÍKOVÁ: GLOBALIZACE A KRIZE, SCÉNÁŘE A SOUVISLOSTI

RECENZE:

Ilona Švihlíková: Globalizace a krize, scénáře a souvislosti, Grimmus, Všeň, 2010, ISBN 978-80-87461-01-3, 296 str.

Kniha Globalizace a krize se zabývá nejen vztahem fenoménu globalizace a četné frekvence krizí včetně současné, ale snaží se optikou systémové teorie a Kondratěvových vln nabídnout širší zakotvení

vývoje globální ekonomiky. Pozornost je věnována změnám „vnějšího“ prostředí: ať se již týká vlivu nadnárodních firem, podoby globálního kapitálového trhu včetně spekulací či změn na globálním trhu práce. Z této části vyplývá i pokles ekonomické suverenity státu, který má zásadní dopady na sféru politickou. Autorka se snaží i zanalyzovat, která z významných zemí má největší šanci stát se, resp. ekonomickým vůdcem světa – zda to budou země Západu nebo nastupující rozvíjející se země. Poslední částí jsou scénáře vývoje, které – na základě předchozích poznatků – vycházejí z hypotézy brzkého objevení bifurkačního bodu a tedy otevření „okna“, které umožňuje změnu celého systému.

„Bylo by mylné se domnívat, že nadnárodní kapitál si přeje zrušení národního státu. Přeje si stát, který bude ekonomicky zcela v jeho područí a bude vykonávat tu politiku, kterou mu nadiktuje – zcela bez ohledu na to, co si o tom myslí občané dané země. Stát ovšem stále ještě disponuje dvěma atributy, které se nadnárodním firmám a finančním „trhům“ mohou zdát lákavé, aniž by si je (prozatím) chtěly přivlastňovat. Na jedné straně je to represivní moc – která je v období krize, jak

ukazuje Řecko velmi užitečná – na straně druhé pak legitimita daná volbami. Ta se ovšem, tváří v tvář současné Velké depresi rychle ztrácí.

V 80. a 90. letech byla většina politických elit, a to i sociálnědemokratických (pod vlivem tzv. třetí cesty) přesvědčena o správnosti konkurence mezi zeměmi a celkového neoliberalního směřování. Názory a zájmy politických a ekonomických elit nebyly v rozporu. Současná krize ale tuto politicko-ekonomickou hegemonii změnila. Být neoliberálem už není tak „in“ (mimo Českou republiku ovšem, která je, jak je posledních 500 let obvyklé, zcela mimo světové dění). Vlády chtějí zpět svou moc, aby se pokusily regulovat spekulace, ratingové agentury i daňové ráje (např. kancléřka Merkelová). Jejich zájmy a zájmy nadnárodního kapitálu se už nekryjí. S hrůzou a bezradností ovšem zjišťují, že vlády jsou v tomto souboji ti slabší a nakonec musejí akceptovat rozhodnutí „finančních trhů“, aby uchránily své země před bankrotem. Ekonomická moc, kterou si dobrovolně omezovaly od 70. let, se jim zcela vymkla z rukou. Kombinace vysokého očekávání, které je konečkonců dáno demokratickými volbami, tak nemůže být naplněno. Do krize se tak dostává nejen světový ekonomický systém, ale legitimita demokraticky zvolených elit, a tím i celý demokratický systém.“

STIEG LARSSON, ZAJÍMAVÝ AUTOR A JEŠTĚ ZAJÍMAVĚJŠÍ AKTIVISTA

KULTURA:

Stieg Larsson je autor, který je znám díky své knižní trilogii, která vyšla i česky, a po prvním zfilmovaném díle Muži, kteří nenávidí ženy, přichází do kin také druhý díl Dívka, která si hrála s ohněm. Jenže Stieg Larsson není jen zajímavým severským autorem.

Doma ve Švédsku je známý jako antifašista, který bojoval celý život proti extrémní pravici v oblasti celé severní Evropy. To je ale celkem zřejmé i každému čtenáři jeho knih. Jenže Larsson nebyl jen typický levičákem švédského stylu. Byl to radikál a revolucionář, který se přidal k ozbrojenému boji v Africe. Stejně tak se nedávno ukázalo, že byl v mládí členem Komunistického dělnického svazu, editoval trockistický magazín Fjärde Internationalen. Pomohl v 80. letech zakládat Stop the Racism a poté, co bylo v roce 1995 osm lidí zavražděno neonacisty, založil nadaci Expofoundation, jejímž cílem je odhalovat fašisty ve Skandinávii. Mnoho let také přispíval do antiracistického a velmi vlivného britského magazínu Searchlight. Když v roce 2004 po nenadálém infarktu zemřel, se objevily spekulace o tom, zda se nestal obětí útoku neonacistů, ale je spíše pravděpodobné, že to byl následek stresu, přepracování a 60 ručně balených cigaret, které denně vykouřil.

John-Henri Holmberg, Larssonův blízký přítel dnes prozrazuje některá tajemství. Holmberg popisuje, jak se v roce 1968 ve věku 14 let Larsson přidal k celostátní organizaci proti Vietnamské válce, kde v 18 letech potkal svou spolužačku, Evu Gabriellson, která se stala jeho životní partnerkou. Ve městě Umeå se Stieg stal aktivním v trockistickém Komunistickém dělnickém svazu a pravidelně psal pro jeho magazín Internationála.

Proč se zrovna malá trockistická skupina? Stieg vyrůstal v klasickém levicovém pro-

středí. Jeho biologický otec, se kterým vyrůstal byl komunista, loajální vůči SSSR, a jeho rodiče byli stoupenci vládní sociální demokracie. Stieg Larsson se ale postavil proti oběma těmto alternativám. SSSR považoval za totalitářskou diktaturu a sociální demokracie za neprincipiální a příliš blízké zájmům kapitalistů. Navíc byli trockisté nejméně netolerantní k Larssonovým kulturním preferencím, sci-fi a detektivky, žánry, které byly jinak považovány za bezcenné a hloupé.

Stejně tak jako Trocký sám se hlásili ke snu o egalitářském světě bez hranic a Tato sociální imaginace Stiegovi také imponovala. Během své vojenské služby ve městě Umeå v letech 1975 a 76, se podílel na pašování ilegálních trockistických magazínů Röd Soldat [Rudý voják] do kasáren. Rok 1977 byl dramatický. Jeho část strávil Stieg Larsson v Eritreji, kde se spojil s marxistickou Eritrejskou lidově-osvobozenou frontou a pomáhal s výcvikem oddílů bojovnic guerrilly v obsluze granátometů. Nakazil se však zánětem ledvin a byl donucen opustit zemi.

To hezky kontrastuje s bibliografií, kterou si od něj vyžádala jeho editorka z vydavatelství Norstedts. Kde se skromně věnuje jen svému odhalování extrémní pravice.

Na počátku druhé knihy, *Dívka, která si hrála s ohněm*, najdeme hlavní hrdinku Lisbeth Salander v Grenadě. Larsson k tomu říká: „Uvažoval jsem trochu o úvodu a o tornádo, které by zpusťovalo Granadu... Podílel jsem se na revoluci v Granadě v 80. letech a přátelil jsem se zavražděným premiérem Mauricem Bishopem. Ale to je jiný příběh.“

Bishop byl čelným představitelem marxistického Nového hnutí spojeného úsilí o sociální péči, vzdělání a osvobození (anglicky *New Joint Endeavor for Welfare, Education, and Liberation Movement*, zkráceně *New Jewel Movement*, NJM, též akronym pro *Hnutí Nový klenot*). Stal se premiérem Lidové revoluční vlády, která svrhla sira Erica Gairyho v roce 1979.

19. října 1983 ho náměstek premiéra Bernard Coard a generál Hudson Austin nechali zatknout. Po protestech v hlavním městě, kdy byl Bishop osvobozen, ho vojáci zatkli a popravili. Šest dnů poté provedlo 6 000 amerických vojáků invazi do Granady na přímý rozkaz prezidenta Ronalda Regana. Tento krok vyvolal bouři mezinárodních protestů. Holmberg vzpomíná, že Larsson byl velmi tolerantní k názorům druhých lidí a „dovedl i své politické názory brát s humorem. Stieg byl aktivní trockista a já individualistický libertarian. Zeptal jsem se ho, jestli by mohl co nejjednodušeji popsat, co odlišuje jeho skupinu od všech těch ostatních komunistických organizací. „Myslím, že hlavní rozdíl je v tom, že zatímco ostatní jsou v ulicích a bojují proti vám, pravičákům, my jsme ti, kteří sedí u nás ve sklepech a zkoušíme rozhodnout, zda je to opravdu ten pravý historický okamžik,“ dodává Holmberg.

Ať už se rozhodnete pro knižní trilogii nebo pro filmové zpracování, jistě vás čeká drsné severské dobrodružství a nelze ho než doporučit.

➔ Podle časopisu Tribune Jan Májiček

...PROČ ALE SHAŇNĚJÍ CIZINCE MÍSTO ABY ZAMĚSTNAVALI ČECHY?

SINCLAIR CRAWLY, KONZULTANT JEDNÉ Z NEJVĚTŠÍCH PERSONÁLNÍCH AGENTUR V ČECHÁCH...

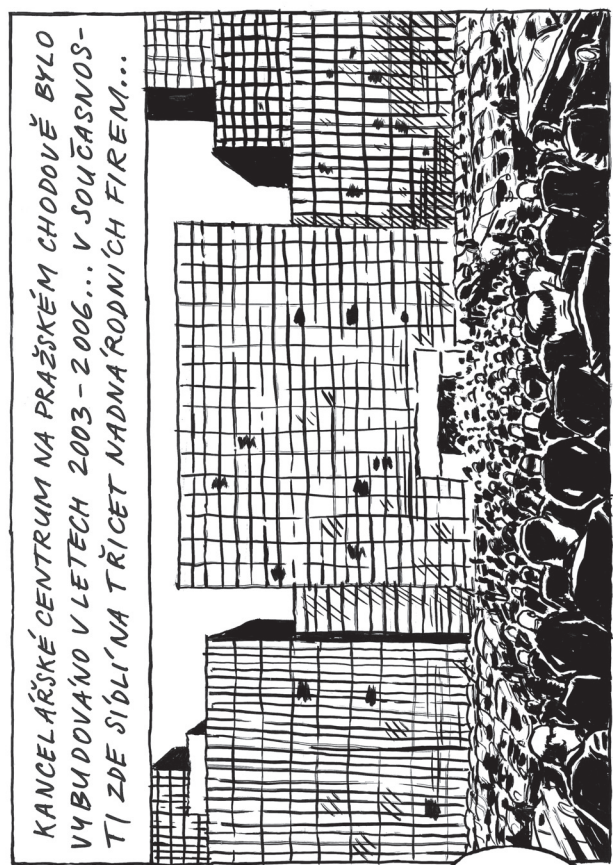
ZATÍMCO NĚKTERÁ MĚSTA VE VÝCHODNÍ EVROPĚ MAJÍ VELKÉ PROBLEMY S NEZAMĚSTNANOSTÍ,

PRAHA JE V POSLEDNÍCH LETECH VELICE POPULÁRNÍM MÍSTEM MEZI NADNÁRODNÍMI FIRMAMI. PŘESOUVAJÍ SE SEM URČITÉ DRUHÉ SLUŽEB JAKO IT, TELEFONNÍ OPERÁTORI, ÚČETNICTVÍ A DALŠÍ...

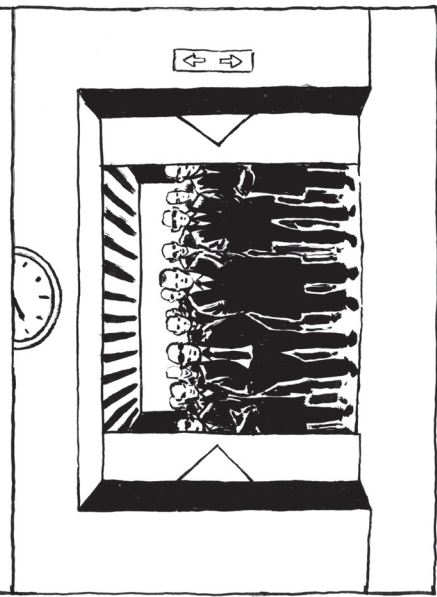
ANO, SPRÁVNĚ! OUTSOURCING NEBOLI ZAJISTĚNÍ URČITÉ ČÁSTI ČINNOSTI FIRMY JINOU, EXTERNÍ ORGANIZACÍ...

MYSLÍTE OUTSOURCING?

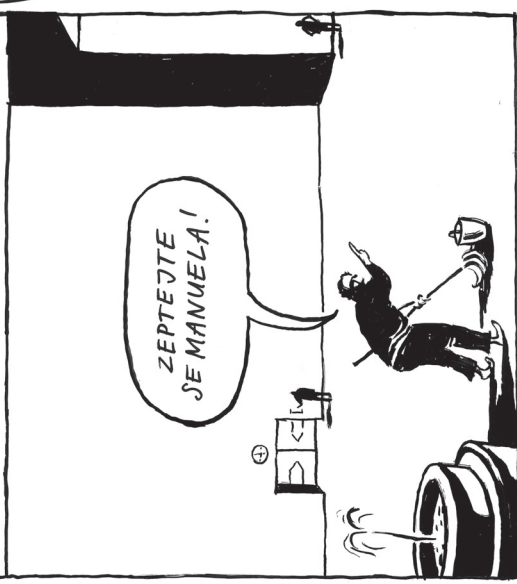

KANCELÁŘSKÉ CENTRUM NA PRAŽSKÉM CHODOVĚ BYLO VYBUDOVÁNO V LETECH 2003-2006... V SOUČASNOSTI ZDE SÍDLÍ NA TŘICET NADNÁRODNÍCH FIREM...

NA PRVNÍ POHLED ZDE VŠECHNO PŮSOBI STEJNĚ IMPOZANTNĚ JAKO KTERÁKOLIV JINÁ BUSINESS CENTRA VŠUDE V EVROPĚ...

... VĚ SKUTEČNOSTI ZDE ALE VLÁDNE ÚPLNĚ JINÁ ATMOSFÉRA...

LIDÉ Z ÚSTŘEDÍ SE NA NAŠ TADY V PRAZE DÍVAJÍ DOŠT SVRCHU... JAKO BYCHOM BYLI NĚKDE NA SIBIRI... JAKO BY TADY BYL TŘETÍ SVĚT, NEBO CO!

SARAH MÁ ZKUŠENOSTI S NAD-
NÁRODNÍMI FIRMAMI Z BRI-
TÁNIE I Z ČESKÉ REPUBLIKY.

Sarah, 24 let, Angličanka, operátorka

PŘESOUVAJÍ SEM
TY NEJHORŠÍ PRACOV-
NÍ POZICE Z CELE
EVROPY!

JANA Z PRAHY, MATKA DVOU DĚTÍ VYSVĚT-
LUJE PROČ SE STEJNĚ JAKO VĚŠTINA ZDE
ZAMĚSTNANÝCH ČECHŮ NECHYSTÁ ODEJÍT.

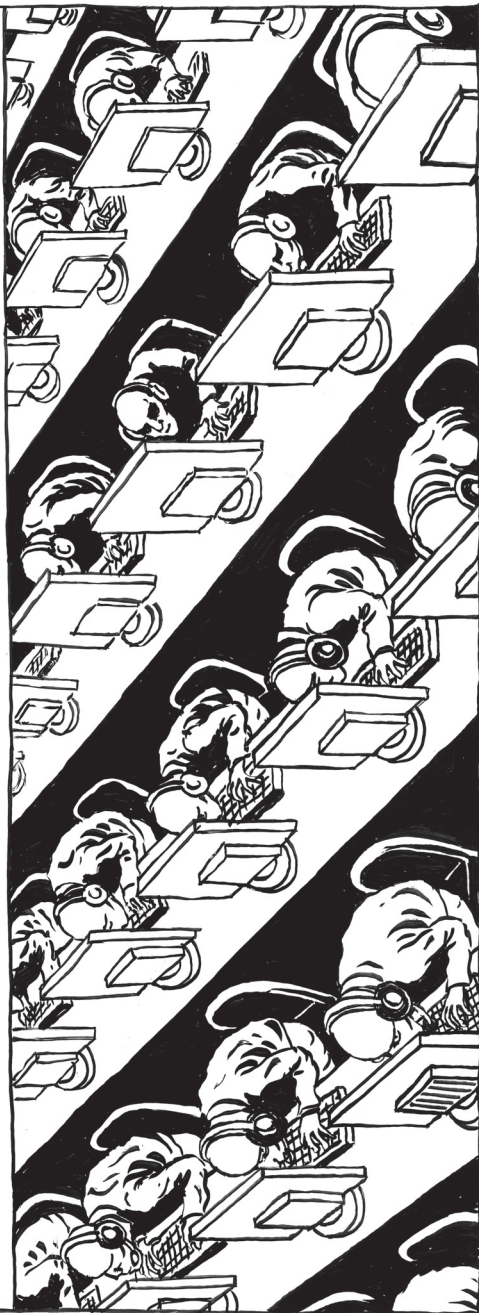
Jana, 35 let, Češka, lidové zdroje

...NO, NECHYSTÁM,
SPÍŠ NEMŮŽU... PO-
DEPSALI JSME ROČNÍ
SMLOUVU, JINAK BYS-
ME MUSELI PLATIT
ZAŠKOLENÍ...

A ZA DRU-
HÝ TO BUDE VY-
PADAT DOBRĚ!
V ŽIVOTOPISE!

JEDNA'SE O PODŘADNÁ MÍSTA, PRÁCE JE STA'LE STEJNÁ' A ŠANCE NA
POVÝŠENÍ' JETAKŘKA NULOVÁ... BĚHEM JEDNOHO ROKU SE V NĚKTE-
RÝCH FIRMÁCH OBMĚNÍ' AŽ PADESÁT PROCENT ZAMĚSTNANCŮ...

JASNĚ, GREGU, ŽIVOT JE
PŘECE TAK KRATKÝ, TAK
SI HO MUSÍME POŘA'DNĚ
UŽÍ'T, NE?

UŽ JE TO TAK! V BRITÁ-
NIÍ BYCHOM SE TAK DOBRĚ
NEMĚLI ANI NA'HODOU! I KDYŽ
JE V PRÁCI NUDA, MÁME DO-
CELA DOBRÝ PLAT A ZBÝVA'
NÁM VÍČ ČASU A PĚ-
NĚZ NA PARBY!

GREG ZE SKOTSKA MÁ TRO-
CHU JINÝ NA'ZOR NEŽ JE-
HO ČEŠTÍ KOLEGOVÉ...

Greg, 21 let, Skot, administrátor
logistiky

HEHE! URČITĚ TADY NEJ-
SEM KVŮLI TOMU ŽE BUDU
MÍT V CV JMÉNO VELKÝ
FIRMU... TO MĚ NEZAJÍMÁ!

V PRAZE V POSLEDNÍCH LETECH VZNIKLA
MALÁ ŠKOTSKÁ KOMUNITA. GREGOV
KAMÁRA'D SE ZDE UŽ TĚŽ USADIL...

Gordon, 25 let, Skot,
IT inženýr

CÍTI'M SE TADY
BÝT DŮLEŽITĚJŠÍ.
TVRDE JSEM PRA-
COVAL A NYNÍ JIŽ
VEDU JINÉ LIDI
NA CESTĚ K
ÚSPĚCHŮM

... JSEM TU
ŠTĚSTNÝ! MÁM
POCIT ŽE JSEM
NĚKDO!

UNITED!

DOMŮ DO ŠKOTSKA SE
VRACET NECHCI, BYL
BYCH ZASE NULA!

SNÁHA ZAPADNÍCH FIREM ŠETŘIT PĚNÍZE
ALE TAKÉ TOUHA PO DOBRODRUŽSTVÍ
A PŘÍJEMNÉM ŽIVOTĚ,

PŘÍVEDU LIDI JAKO JE MANUEL, SARAH, GREG, GORDON A SPOUSTU DAL-
ŠÍCH DO PRAHY... KDO VÍ, JAK DLOUHO TY ASI ZŮSTANOU?

SLYŠEL JSI
UŽ O TOM SKVĚLÝM
FLEKU V KYJEVĚ?
ASI TO TAM ZKUSÍM,
VÍŠ CO - ZMĚNA!
CO SE SMĚJES?

TO UŽ JSI MI ŘÍKAL
NEJMÍŇ TISÍCKrát...
CHCI TĚ VIDĚT ZA DESET
LET - BUDEŠ POŘÁD
V ČECHA'CH! HE HE!

TAK CO, ŽE!
CHLAPI ŽE!
DÁ'ME JEŠTĚ
PANÁKA?

★ PROTI KAPITALISMU

Kapitalismus dnes nedokáže řešit nejzákladnější problémy lidské společnosti či přímo jejich řešení znemožňuje. Tím nejenže brání dalšímu pokroku na cestě ke svobodnější, demokratičtější a sociálně spravedlivější společnosti, nýbrž ohrožuje i samu existenci lidstva. Celá dnešní společnost žije z výsledků práce námezdně pracujících většiny obyvatelstva.

Pouze kolektivní převzetí celospolečenského bohatství pracujícími a demokratické plánování, řízení výroby a distribuce jejích výsledků mohou vést k svobodnější, demokratičtější a sociálně spravedlivější společnosti.

Dnešní systém je v principu nereformovatelný. Struktury současného parlamentu, armády, policie a soudní moci byly vytvořeny vládnoucí třídou a jsou konstruovány tak, aby bránily její výlučné postavení.

Stejně odmítavý postoj zaujímáme k minulému režimu z let 1948-89 (a také k ostatním režimům ve východní Evropě, Číně, apod.), který nepovažujeme za socialismus, nýbrž za státně byrokratickou formu kapitalismu. Místo toho se hlásíme k tradici levé opozice proti těmto režimům.

★ ZA SOCIALISMUS ZDOLA

Podporujeme boje pracujících za kratší pracovní dobu, vyšší mzdy, lepší pracovní podmínky, za bezplatnou lékařskou péči a sociální zabezpečení, za rovný přístup ke vzdělání a informacím a všechny jejich ostatní emancipační snahy. Místo parlamentní politiky prosazujeme alternativu nezávislé aktivity pracujících prostřednictvím stávek, kampaní, manifestací, apod.

Jen sami pracující mohou dosáhnout svého vlastního osvobození. Místo institucí kapitalistického státu navrhuje systém společenské samosprávy, tedy úplné rozšíření demokracie do všech sfér společenského i hospodářského života.

★ SOLIDARITA

Úsilí o socialismus je součástí celosvětového boje. Prosazujeme solidaritu s pracujícími v jiných zemích. Jsme v zásadní a aktivní opozici vůči všemu, co proti sobě staví pracující různých zemí, různé barvy pleti, různé národnosti, různého pohlaví, sexuální orientace či profese. Podporujeme tedy

kampaně a boje proti rasismu, za úplnou politickou i ekonomickou rovnost žen a mužů, proti diskriminaci homosexuálů a lesbiček, apod.

Fašismus považujeme za akutní hrozbu pracující třídě a svobodám a demokratickým právům, které v minulosti vybojovala. Boj proti fašismu je pro nás navýsost aktuální a prioritní.

★ REVOLUČNÍ ORGANIZACE

Aby bylo možno efektivně prosazovat tyto myšlenky, je třeba, aby se nejbojovnější části pracující třídy, studentstva a mládeže zorganizovaly v revolučně socialistickou stranu, jejíž zárodkem chceme být. Vybudovat takovou stranu je možné pouze účastí ve skutečném dělnickém hnutí a aktivitou v masových organizacích pracující třídy – například v odborech.

Ostatním pracujícím chceme v praxi ukázat, že zájmy reformistických předáků odborů, sociální demokracie nebo komunistické strany nejsou totožné s jejich zájmy. Vyzýváme všechny, kdo souhlasí s našimi základními tezemi, aby se k nám připojili.

17. LISTOPADU ZNĚL ODPOR PROTI ŠKOLNÉMU

REPORT Z AKCE:

Dne 17. 11. 2010 se od 12.00 konal pochod proti komercionalizaci vysokoškolského vzdělávání. Akce začala po dvanácté hodině na Palackého náměstí, promluvili 2 řečníci: jako první Josef Hawel za iniciativu Vzdělání není zboží! a jako druhá Tereza Stöckelová za iniciativu ProAlt. Poté se účastníci odebrali na pochod, který měl trasu z Palackého náměstí, přes Národní třídu, spodní část Václavského náměstí, ulicí Na příkopech, poté ulicí Celetná na Staroměstské náměstí, kde proběhla krátká zastávka, při které organizátoři uspořádali krátkou hru nazvanou „Člověče, rozzlob se!“ která spočívala v tom, že tři lidé symbolizovali tři studenty – 1. jako student technického oboru, 2. jako studentka střední školy co právě odmaturovala a 3. jako student humanitního oboru. Tito tři lidé se dostávali do různých situací a nakonec to ve všech třech případech skončilo tak, že se museli zadlužit kvůli školnému, každý v jiné životní situaci. Ze Staroměstského náměstí se šlo ulicí Kaprova k budově UK na Palachově náměstí. Cestou se symbolicky škrtnuly státní instituce. Jako první přišlo na řadu Národní divadlo, poté budova Akademie věd na Národní třídě, jako další budova UK v Celetné a nakonec budova UK na Palachově náměstí. Cestou se skandovala hesla, například: „studenti nejsou na prodej!, vzdělání není zboží!, taký vás škrtneme!“ Vybízelo se také, aby přihlížející šli s demonstranty, heslem „pojdte s námi!“ Demonstrující také nesli transparenty s nápisy, například: „s těžkým srdcem škrtnuto!“ Mnoho demonstrantů bylo také symbolicky škrtnuto černou či bílou lepicí páskou.

Po příchodu před budovu UK a jejím následném škrtnutí organizátoři poděkovali přibližně 300 demonstrantům za účast a průvod byl ukončen. Tato akce, symbolicky 17. listopadu, je první demonstrací vřazující se k jasněmu politickému a klíčovému tématu.

→ Damián Holeček

Předplatte si Solidaritu

- ☐ Chci si předplatit následující čísla v ceně 100 Kč (včetně poštovného – dotujeme polovinu)
- ☐ Distribuční předplatné – chci si předplatitexemplářů časopisu.

Jméno:

Adresa:

Telefon:

Vyplněný ústřížek zašlete na adresu: Socialistická Solidarita, Poste restante, 160 41 Praha 6, nebo objednávejte na info@socsol.cz. Info: 775 205 682

Přidejte se k SocSol

- ☐ Chci více informací o SocSol a jejích aktivitách
- ☐ Chci se připojit ke skupině Socialistická Solidarita

Jméno:

Adresa:

Telefon:

E-mail:

Vyplněný ústřížek zašlete na adresu: Socialistická Solidarita, Poste restante, 160 41 Praha 6.